

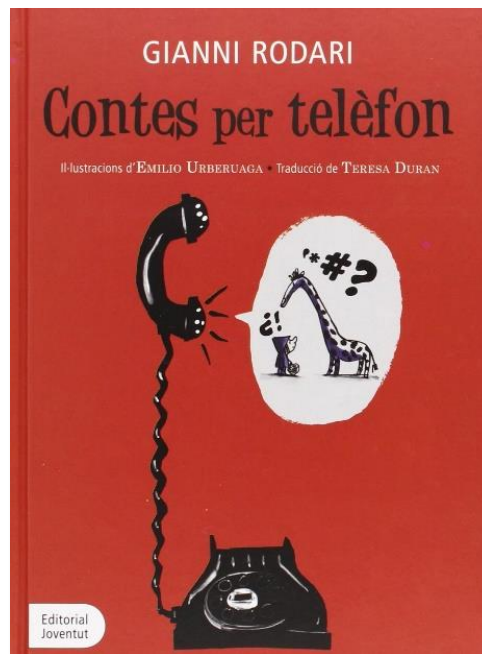
# EL GUST PER LA LECTURA 2019-2020

## ELS CONTES DIVERTITS I SORPRENENTS

Educació primària: Cicle Superior

### Contes per telèfon

Gianni Rodari



Quadern de l'alumne



Generalitat de Catalunya  
Departament d'Educació



Cicle superior d'Educació Primària

# ELS CONTES DIVERTITS I SORPRENENTS

## Quadern de l'alumne

Departament d'Educació  
Subdirecció General de Plurilingüisme  
Servei de Suports i Recursos Lingüístics

**Susanna Cirbian Serramià**  
**Remei Domènech Grau**

Setembre de 2019

Atès el caràcter docent d'aquesta publicació, per a la citació de fragments de textos d'altri i la reproducció de fotografies procedents d'obres publicades (de les quals se cita adequadament la font i el nom de l'autor) ens acollim al dret de citació reconegut a l'article 32.1 del Text refós de la Llei de propietat intel·lectual, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1996, de 12 d'abril, i a l'article 10.2 del Conveni de Berna per a la Protecció de les obres literàries i artístiques, de 9 de setembre de 1886; per tant, aquest treball està exempt de la necessitat d'autorització i abonament dels drets d'autor.



Els continguts d'aquesta publicació estan subjectes a una llicència de Reconeixement -No comercial-Compartir 3.0 de Creative Commons. Se'n permet còpia, distribució i comunicació pública sense ús comercial, sempre que se n'esmenti l'autoria i la distribució de les possibles obres derivades es faci amb una llicència igual que la que regula l'obra original. La llicència completa es pot consultar a:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/es/deed.ca>

**Selecció de contes:**

- «El castell de gelat»
- «L’Àlícia Capítomba»
- «El camí de xocolata»
- «El rei Mides»
- «Embolicant la troca»

1. Rodari va inventar aquests contes a partir de rondalles, contes clàssics i populars. Segur que en recordes de quan eres petit. Sabries dir el títol de la rondalla o narració a la qual fan referència? Recordes de què tracten? Compartiu els arguments amb la resta de companys.

| <i>Títol del conte</i> | <i>Rondalla</i> |
|------------------------|-----------------|
| El castell de gelat    |                 |
| L’Àlícia Capítomba     |                 |
| El camí de xocolata    |                 |
| El rei Mides           |                 |
| Embolicant la troca    |                 |

2. Compara els títols. En canviaries algun, de *Contes per telèfon*?

---



---



---

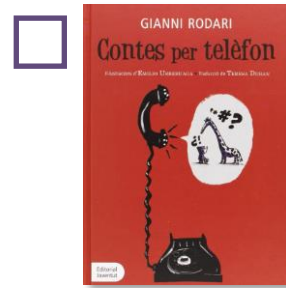


---



---

3. La traducció dels títols es pot allunyar molt de l'original. Aquí en tens un exemple. Quina et sembla la més encertada? Marca-la amb una creu.



Per què? \_\_\_\_\_  
 \_\_\_\_\_

4. Qui són els protagonistes d'aquestes històries de Rodari? Com són? Què els passa?

- El castell de gelat



\_\_\_\_\_  
 \_\_\_\_\_

- L'Àlícia Capitomba



\_\_\_\_\_  
 \_\_\_\_\_

- El camí de xocolata



\_\_\_\_\_  
 \_\_\_\_\_

- El rei Mides



\_\_\_\_\_  
 \_\_\_\_\_

- Embolicant la troca



\_\_\_\_\_  
 \_\_\_\_\_

5. En quatre d'aquests contes hi trobaràs personatges, objectes i altres elements que són actuals i, per tant, no apareixen en els contes clàssics. Saps dir quins són?

- El castell de gelat: \_\_\_\_\_
- L'Àlícia Capítomba: \_\_\_\_\_
- El camí de xocolata: \_\_\_\_\_
- El rei Mides: \_\_\_\_\_
- Embolicant la troca: \_\_\_\_\_

6. Quin tema tracta Rodari en cada un d'aquests contes? Amb quines paraules ho deduïm? Busqueu-les al conte i comenteu-les oralment.

| <i>Títol del conte</i> | <i>Tema</i> | <i>Frase</i> |
|------------------------|-------------|--------------|
| El castell de gelat    |             |              |
| L'Àlícia Capítomba     |             |              |
| El camí de xocolata    |             |              |
| El rei Mides           |             |              |
| Embolicant la troca    |             |              |

7. Diríeu que aquests temes són seriosos? Com és que riem quan llegim aquests contes?

---

---

---



8. Fixa't en l'estructura d'aquests contes. Durant la lectura ens dona pistes, però no és fins al final que en veiem el sentit. Per què creus que Rodari fa servir aquesta tècnica?

---

---



9. En els contes clàssics el protagonista acostuma a tenir un final feliç. Creieu que aquests contes de Rodari acaben bé?

---

10. «**Embollicant la troca**» és un conte de lectura compartida entre un adult i un infant. Prepareu-ne una la lectura en veu alta per llegir-la davant dels companys. Repartiu-vos els papers i pareu compte a l'entonació.

11. Tria un d'aquests contes i imagina com continua.

---

---

---

---

---

---

---

---







---

---

**Selecció de contes:**

- «La passejada d'un distret»    «Jaume de Vidre»
- «Els homes de mantega»        «El senyor Nonetes»
- «Els cabells del gegant»        «L'homenet de no-res»

1. Observa quin tret o qualitat tenen aquests personatges. Quines característiques trobem en el text? Quines mostra? Poden ser trets físics o de caràcter. Recorda que hi ha informació sobre els personatges que podem localitzar en el text, però també n'hi ha que deduïm a partir de les seves accions. Busca la informació a cada conte.

| <i>Títol del conte</i>   | <i>Tret / qualitat</i> | <i>Què diu el text?</i> | <i>Què vol mostrar el text?</i> |
|--|------------------------|-------------------------|---------------------------------|
| «La passejada d'un distret»<br> |                        |                         |                                 |
| Els homes de mantega<br>      |                        |                         |                                 |
| «Els cabells del gegant»<br>  |                        |                         |                                 |
| «Jaume de Vidre»<br>          |                        |                         |                                 |
| «El senyor Nonetes»<br>       |                        |                         |                                 |
| «L'homenet de no-res»<br>     |                        |                         |                                 |

2. Quins missatges volen transmetre aquests contes?

«La passejada d'un distret»:

---

«Els homes de mantega»:

---

«Els cabells del gegant»:

---

«Jaume de Vidre»:

---

«El senyor Nonetes»:

---

«L'homenet de no-res»:

---

Sabries dir què tenen en comú?

---

3. Alguna vegada has perdut algun objecte mentre passejaves pel carrer? Quin? Com t'has sentit?

---

---



4. Rodari pren al peu de la lletra aquestes qualitats. Creieu que són negatives? Per què fan riure, en aquests contes?

---

---

---



5. Imagina't que ets «L'homenet de no-res». Com et menjaries un forat? Com passejaries



---

---

---



6. Segur que heu quedat impressionats per aquests personatges. Feu un debat: quins avantatges i inconvenients poden tenir? Intenteu que les vostres propostes siguin plenes d'imaginació.

| <i>Tret / qualitat</i>              | <i>Avantatges</i> | <i>Inconvenients</i> |
|-------------------------------------|-------------------|----------------------|
| Ser distret                         |                   |                      |
| Ser de mantega                      |                   |                      |
| Tenir la intel·ligència als cabells |                   |                      |
| Ser de vidre                        |                   |                      |
| Ser exageradament delicat           |                   |                      |
| Ser de no-res                       |                   |                      |

7. Hem vist quines característiques tenen aquests personatges. De quin altre material podrien ser? Tria'n un i respon: Com es diria? Escriu un conte breu explicant les seves aventures.



- Quines característiques tindria? \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_
- Què li podria passar? \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_
- Com es diria? \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_



Escriu un conte breu explicant les seves aventures.

## TRANSFORMACIÓ D'OBJECTES I DE FETS QUOTIDIANS

### Selecció de contes:

- «El nas que fuig»
- «El semàfor blau»
- «La febre mangina»
- «A dormir, a despertar-se»
- «L'autobús número 75»
- «La vorera mòbil»
- «El planeta de la veritat»
- «Cuina espacial»

1. Quins personatges prenen vida?

---

2. Quins temes tracten, aquests contes? Aquí teniu una llista de possibles temes que podeu trobar en els diversos contes de Rodari. Relacioneu-los amb els títols d'aquest bloc. Hi pot haver més d'una resposta correcta.

| <i>Temes</i>                   | <i>Títol dels contes</i>   |
|--------------------------------|----------------------------|
| Un món millor                  | «El nas que fuig»          |
| Els problemes del trànsit      | «El semàfor blau»          |
| La tecnologia                  | «A dormir, a despertar-se» |
| Els invents                    | «L'autobús número 75»      |
| Els beneficis de la natura     | «La vorera mòbil»          |
| El pas del temps               | «El planeta de la veritat» |
| Les rutines diàries            | «Cuina espacial»           |
| La vida cultural               |                            |
| El desig de ser nen            |                            |
| L'oblit de les persones velles |                            |
| L'espai                        |                            |
| Els extraterrestres            |                            |

3. Què fa que aquestes històries siguin divertides?

---

---

---





4. A «El nas que fuig», es parla de la llegenda de sant Ramon de Penyafort. Cerca'n informació. Per què Rodari compara el fet que el nas estén el mocador a l'aigua amb aquesta llegenda?




---



---



---

5. De tots aquests contes, quin és l'únic objecte que pensa? Què els falta als habitants de Milà?

---



---



---

6. a) A «La febre mangina», quina malaltia creus que té la nena?

---

b) Les nines de la nena també estan malaltes. Quines malalties tenen?  
Quins medicaments recepta l'avi?



| Malaltia | Medicaments / Tractament |
|----------|--------------------------|
|          |                          |
|          |                          |

c) Inventa el nom d'una malaltia. Quins en són els símptomes? Quin tractament s'ha de seguir?




---



---



---



7. A «A dormir, a despertar-se», per què creus que la nena es fa petita de nit i gran quan comença el dia?

---

---

---



8. Quina estació de l'any deu ser quan l'autobús número 75 decideix anar al bosc? Què hauria passat si fos el primer dia d'estiu? I de l'hivern?



---

---

---

9. En quina història podem dir que és el món al revés?

---

10. A «El planeta de la veritat», per què creus que la màquina de dir mentides és la més famosa?

---

---

11. Com heu vist, una de les preocupacions de Rodari és fer un món millor. Aprofitant que el carrer ha quedat lliure, imagina amb què es podria omplir. Quines activitats es podrien fer al carrer?

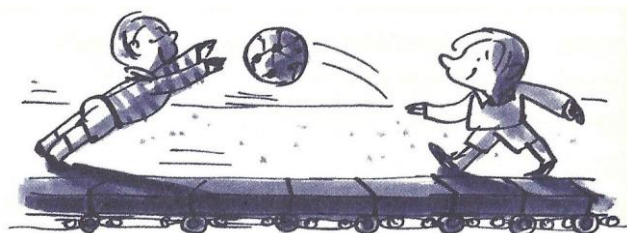
---

---

---

---

---





12. Si visquessis al planeta Mun, com diries... *aigua i sabó, arc de sant Martí i dos bastonets?*

Aigua: \_\_\_\_\_ Arc de Sant Martí: \_\_\_\_\_

Sabó: \_\_\_\_\_ Dos bastonets: \_\_\_\_\_

13. En el conte «*El planeta de la veritat*» hi ha una llista incompleta, ja que acaba amb un etcètera. Cadascun de vosaltres ha de pensar un invent nou per completar-la. Quan us l'hàgiu inventat, el llegireu en veu alta i l'anotareu a la pissarra digital. Després, penseu: quines característiques tindria? Com funcionaria?

***NOM DE L'INVENT:***

\_\_\_\_\_

***Característiques:***

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

***Funcionament:***

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_



14. Imagina que ets tu qui ha viatjat a un altre planeta peculiar. Inventa un menú amb tres plats possibles. No t'oblidis de posar un nom ben divertit a aquest planeta!

**MENÚ DEL PLANETA** \_\_\_\_\_

**PRIMER PLAT**

**SEGON PLAT**

**POSTRES**



A L'ESCOLA... RIEM I JUGUEM AMB LES PARAULES

Selecció de contes:

- «Brif, bruf, braf»
- «Anem a inventar números»
- «Vells refranys»
- «A baix el nou»
- «Moltes preguntes»
- «El caramel instructiu»
- «Procés al nebot»
- «Excel·lent i dos punts»

1. Quants d'aquests personatges són nens en algun moment de la història? Per què creieu que l'autor els fa protagonistes?

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_



2. A l'escola, hi apreneu llengua i matemàtiques. Relacionats amb aquests dos àmbits, quins són els elements lingüístics o matemàtics que creen els malentesos d'aquests contes i que fan que siguin divertits?

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_



3. a) Al conte «Brif, bruf, braf», creus que el vellet ho entén de debò? O només ho diu per dur la contrària a la senyora?

\_\_\_\_\_

b) T'has inventat mai un llenguatge per poder-te comunicar amb els amics i que només entengueu vosaltres? Per parelles, inventeu-vos-en un. Després, llegiu-lo en veu alta i la resta de companys ha d'intentar endevinar com l'heu creat.

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_





c) Converteix aquest conte en un còmic.

A large, empty rectangular box with a thin black border, intended for the student to draw a comic strip based on the story.





4. a) Ja has vist en altres contes que Rodari juga a **inventar els números**. Sabries inventar la taula del quatre?

Quatre per u,  
quatre per dos,  
quatre per tres,  
quatre per quatre,  
quatre per cinc,  
quatre per sis,  
quatre per set,  
quatre per vuit,  
quatre per nou,  
quatre per deu,

- b) Per què diu que «la llàgrima d'un nen consentit pesa menys que el vent, la llàgrima d'un nen que passa fam pesa més que tota la terra»?

---

---

---

- c) Ara ja saps com es diuen els números a Mòdena i a Roma. Els havies sentit mai? Com són els números a la teva població?

---

---

5. a) Què és un refrany? En saps algun?

---

---

- b) Quantes històries hi ha dins el conte «**Vells refranys**»?

---





c) Què els passa als Vells Refranys quan no tenen raó?

---

---

---

---

6. a) A «A baix el nou» Rodari juga amb els verbs baixar i abaixar. En saps la diferència?

Baixar: \_\_\_\_\_

Abaixar: \_\_\_\_\_

b) Al final, l'estudiant decideix fer cas al 9 i tenir mala nota.

Què hauries fet tu? Hauries seguit el consell del narrador?

---

---

---



7. a) Per què són divertides les preguntes que fa el nen al conte «Moltes preguntes»?

---

---

b) Per què ho feia? Què en penseu, d'aquesta explicació?

---

---

c) Per parelles, intenteu contestar algunes d'aquestes preguntes que queden plantejades i inventeu-ne alguna altra:



✓ *Per què les cues tenen peixos?*

✓ *Per què els bigotis tenen gats?*

✓ *Per què l'ombra té un pi?*

✓ *Per què la barba té una cara?*

---

---

---

---

---

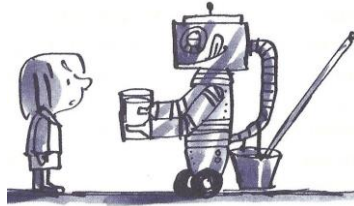


8. A «El caramel instructiu», el nen sospita que li volen donar oli de fetge de bacallà. Saps quin gust té? Per a què servia?

---

---

---



9. a) Per què creus que ha marxat l'apòstrof? Quines deuen ser les males companyies?



---

---

---

b) Com el convencerà perquè torni pel bon camí?

---

---



10. A què es refereix Excel·lent més dos punts?





---

---

**Selecció de contes:**

- «L'edifici que calia trencar»
- «El país sense punta»
- «El país amb el "des" al davant»
- «Història del país de Fartanera»

1. Què hi passa, en aquests països? Com s'acaben cada un d'aquests contes?

|   | <i>Quin problema hi ha? / Què hi passa?</i> | <i>Com el solucionen? / Com s'acaba?</i> |
|---|---|--|
| <p>L'edifici que calia trencar</p>      |   |  |
| <p>El país sense punta</p>             |   |  |
| <p>El país amb el «des» al davant</p>  |   |  |
| <p>Història del país de Fartanera</p>  |   |  |

2. Aquests països podrien existir? Creus que seria fàcil viure-hi?

---

---

3. Quin personatge és el protagonista de dos d'aquests contes?



---

---

---

4. En dos d'aquests contes, els ciutadans s'estalvien diners. En quins? Per què?

1. 

---

2. 

---

---

5. a) Saps quina feina fan els enginyers? Després de llegir «L'edifici que calia trencar», diries que els enginyers són enginyosos, tal com ens vol fer creure l'autor?

---

---

b) Sabries dir en quant de temps passa la història?

---

c) Què en penses dels diners que els costa la trencadissa dels nens? I dels diners que s'estalviaran? Et recorden els d'algun altre conte que hagi llegit?

---

---

---



6. a) A «El País sense punta», per què en Joanet Rodamon només ha de pagar mitja multa?

---

---

---



b) En aquest conte trobem dues frases amb dos personatges històrics: Àtila i Napoleó. Saps qui eren? Busca'n informació i explica per què Rodari els compara amb les actuacions dels nens.

---

---

---

c) On deu ser el país sense punta? Amb quins altres països fa frontera? Com es diu la capital? Dibuixa'l en un mapa.

UBICACIÓ DEL PAÍS SENSE PUNTA  
CAPITAL: \_\_\_\_\_

7. a) A «El país amb el *des* al davant», quines altres *descoses* s’hi fan o s’hi desfan? Fes-ne una llista.

A set of writing lines for a list. It consists of a vertical red line on the left and five horizontal green lines extending to the right.



b) Amb el prefix *des*, Rodari crea noves paraules. Deforma la paraula triada i en distorsiona el significat recte. Es tracta d’un joc: el prefix arbitrari. Feu dues columnes, una amb prefixos i l’altra amb substantius triats a l’atzar. Relacioneu-los i inventeu quina utilitat podrien tenir.

| Prefix fantàstic | Substantiu | Paraula nova | Utilitat |
|------------------|------------|--------------|----------|
| a-               |            |              |          |
| des-             |            |              |          |
| bi-              |            |              |          |
| tri-             |            |              |          |
| anti-            |            |              |          |
| dis-             |            |              |          |
| semi-            |            |              |          |
| super-           |            |              |          |
| micro-           |            |              |          |
| mini-            |            |              |          |
| maxi-            |            |              |          |

8. a) Com s'acaba la dinastia de «El país de Fartanera»?

---

---

---

---

b) Al país de Fartanera, es descriu què menjaven Fartaner Primer, Segon, Setè, Vuitè i Novè. Però què devien menjar Fartaner Tercer, Quart, Cinquè i Sisè? Tingues en compte el nom amb què els anomenaven.

Fartaner Tercer: \_\_\_\_\_

Fartaner Quart: \_\_\_\_\_

Fartaner Cinquè: \_\_\_\_\_

Fartaner Sisè: \_\_\_\_\_



9. Inventa un país estrany en què alguna cosa se surti de la norma. Pots fer servir la hipòtesi fantàstica: què passaria si visquessis al país sense... (coses rodones, mobles, res verd)? O: què passaria si visquessis al país amb...? Pensa un nom ben divertit tenint en compte les característiques que hagi triat, i escriu en majúscules les paraules amables i positives (tal com se suggereix a «El país sense punta»). Després, en pots fer un dibuix.



**EL PAÍS** \_\_\_\_\_

A series of horizontal blue lines for writing, starting from a red vertical margin line on the left.

